

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства енергетики України
«Про внесення змін до Положення про багатосторонню групу з імплементації
Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях»

I. Визначення проблеми

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» (далі – Закон України), з метою здійснення нагляду за процесом розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до вимог ІПВГ, наказом Міненерго від 08.09.2020 № 580, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 жовтня 2020 року за № 1055/35338, затверджено Положення про багатосторонню групу з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (далі – Положення) та створено багатосторонню групу з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (далі – Багатостороння група).

Склад Багатосторонньої групи затверджено наказом Міненерго від 04.12.2020 №794 (в реакції наказу від 15.06.2021 №124).

Законом України від 16 грудня 2021 року № 1974-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» внесено зміни стосовно складу і повноважень Багатосторонньої групи, а також передбачено створення національного секретаріату ІПВГ.

Наказ Міненерго «Про внесення змін до Положення про багатосторонню групу з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» підготовлено з метою приведення Положення відповідно до вимог пункту 4 розділу I Закону України від 16 грудня 2021 року № 1974-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях».

Ініціатива щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях – незалежний і добровільно підтримуваний Україною на міжнародному рівні стандарт забезпечення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях, прийнятий Міжнародним секретаріатом ІПВГ та затверджений Міжнародним правлінням ІПВГ. Стандарт ІПВГ від 15.10.2019 визначає вимоги до країн, що впроваджують ІПВГ.

Згідно з вимогами ІПВГ усі нафтові, газові та гірничодобувні компанії, що здійснюють істотні платежі на користь уряду повинні надавати повну та вичерпну інформацію стосовно цих платежів.

Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України персональний склад та положення про Багатосторонню групу затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері енергетики та вугільної промисловості.

Відповідно до частини четвертої статті 8 Закону України формування складу Багатосторонньої групи здійснюється на паритетних засадах з представників груп заінтересованих осіб, а саме посадових осіб центральних

органів виконавчої влади, представників суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, та громадських об'єднань.

При формуванні персонального складу Багатосторонньої групи забезпечується дотримання принципу представництва однієї статі, що має становити не менше 30 відсотків складу від кожної групи заінтересованих осіб багатосторонньої групи з імплементації ІПВГ.

Для забезпечення роботи Багатосторонньої групи центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в паливно-енергетичному комплексі, утворює національний секретаріат ІПВГ.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2009 №1098 «Про приєднання України до Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» Україна приєдналася до ІПВГ, а з 2013 року має статус країни, що впроваджує ІПВГ. Відповідно до вимог стандарту ІПВГ у 2015 році підготовлено і опубліковано перший національний звіт ІПВГ за 2013 рік. Наразі на офіційному сайті Міненерго та на національному сайті ІПВГ (<http://eiti.org.ua/>) опубліковано сім національних звітів ІПВГ. Дані звіти висвітлюють підсумки діяльності видобувних галузей України (в т. ч. галузей кам'яного вугілля, видобування, транспортування нафти й газу та інших) за період з 2013-2020 рр. Зокрема, у звітах наведено інформацію щодо запасів корисних копалин, обсягу та вартості їх видобування, експорту й імпорту, розвідувальних робіт, ролі держави у видобувних галузях.

За інформацію розміщеною на національному сайті ІПВГ основні галузі, що генерують найбільше податкових та не податкових надходжень на користь держави це видобування природного газу, сирої нафти, кам'яного вугілля, руд заліза і транспортування нафти та природного газу.

Сукупний обсяг платежів підзвітних видобувних галузей на користь держави становить 10,80% усіх надходжень на користь держави за 2021 рік.

Звіти ІПВГ за 2019 - 2021 р.р. підготовлено відповідно до Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» за активної участі Багатосторонньої групи на всіх етапах підготовки звіту.

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Проблема не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів

Проблема не може бути розв'язана за допомогою чинних нормативно-правових актів, оскільки чинний регуляторний акт потребує приведення організаційно-правових засад функціонування Багатосторонньої групи відповідно до законодавства у сфері прозорості.

II. Цілі державного регулювання

Основною ціллю державного регулювання є створення умов для реалізації прав заінтересованих сторін (компанії, громадські організації, уряд)

через своїх представників долучитися до процесу розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до вимог ІПВГ

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про внесення змін до Положення про Багатосторонню групу з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях»	Такий спосіб є найбільш ефективним. Наказом вносяться зміни до Положення про Багатосторонню групу яким визначається основні принципи діяльності та повноваження Багатосторонньої групи відповідно до Закону України від 16.12. 2021 № 1974-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів» і створюються рівні можливості для компаній та громадських організацій для участі компаній в роботі Багатосторонньої групи.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін	Такий спосіб є неефективним. У разі залишення існуючої ситуації без змін зацікавлені сторони не можуть реалізувати свої права щодо забезпечення прозорості і підзвітності видобувних галузей. Відсутність визначених законом представників зацікавлених сторін для участі в роботі Багатосторонньої групи та національного секретаріату ІПВГ може призвести до конфлікту інтересів під час розгляду групою питань віднесених до її компетенції.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Забезпечення нагляду за процесом впровадження ІПВГ в Україні. Виконання вимог стандарту ІПВГ стосовно розкриття Урядом і компаніями інформації щодо здійснення/отримання платежів у видобувних галузях.	Реалізація проекту наказу не передбачає фінансових витрат держави, оскільки організація та забезпечення умов для проведення зборів, а також формування складу багатосторонньої групи

	Виконання Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»	здійснюватиметься структурним підрозділом Міненерго, відповідальним за впровадження ІПВГ та виконання Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях».
Альтернатива 2	Не передбачається.	Невиконання Закону України щодо розкриття і поширення інформації щодо діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях та інформації про податки і збори, інші платежі, сплачені суб'єктами у звітному періоді; з метою забезпечення прозорості та запобігання корупції у видобувних галузях.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Залучення громадянського суспільства до участі у процесі впровадження ІПВГ.	Не передбачаються.
Альтернатива 2	Не передбачається	Створить перешкоди у доступі громадянського суспільства до інформації щодо діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у у видобувних галузях, що отримується в процесі впровадження ІПВГ.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	500	870	125	5	1500
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	33,33	58,00	8,33	0,33	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Створюються рівні можливості для компаній видобувної галузі для відбору представників від своєї групи для участі в роботі Багатосторонньої групи. Інші компанії через своїх представників у складі Багатосторонньої групи матимуть можливість брати участь в процесі впровадження ІПВГ	Збору з вибору представників будуть проведені в онлайн форматі. Витрати суб'єктів господарювання на відрядження для участі у зборах не передбачаються, Можливі витрати суб'єктів господарювання на відрядження для участі у чотирьох засіданнях Багатосторонньої групи. Передбачається, що серед учасників Багатосторонньої групи від компаній буде щонайбільше 2 компанії, яким необхідно буде оформлювати відрядження. Витрати на відрядження (2 доби з проживанням) – 2500 грн. для однієї компанії. Часові витрати на підготовку документів для участі у загальних зборах та робота з документами перед

		засіданням Багатосторонньої групи (всього 2 год).
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Порушення прав видобувних компаній при відборі представників компаній, для участі в роботі Багатосторонньої групи з імплементації ІПВГ.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	Сумарні витрати суб'єктів господарювання на виконання регулювання 100 000 грн.
Альтернатива 2	Відсутні

Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Максимальний бал. Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою. Проблема більше не буде існувати.
Альтернатива 2	1	Цілі прийняття регуляторного акта не будуть досягнуті. Проблема продовжує існувати.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
--------------------------	-------------------	--------------------	--

Альтернатива 1	Формування складу Багатосторонньої групи відповідно до вимог Закону України. Створення національного Секретаріату ІПВГ. Можливість представникам громадськості долучитися до впровадження ІПВГ. Створення національного секретаріату покращить взаємодії і інституційні спроможності БГ ІПВГ. Виконання вимог стандарту ІПВГ стосовно розкриття Урядом і компаніями інформації щодо здійснення/отримання платежів у видобувних галузях.	Разові витрати на відрядження членів Багатосторонньої групи ІПВГ для участі у її засіданнях. Разові часові витрати (1 год.) на підготовку документів до зборів та часові витрати (1 год) членів Багатосторонньої групи на підготовку до засідання.	Виконання вимог статті 8 Закону України відповідно до якої Міненерго формує і затверджує склад Багатосторонньої групи. Виконання вимог стандарту ІПВГ стосовно участі представників компаній, Уряду і громадськості у розкритті інформації що стосується управління видобувними галузями.
Альтернатива 2	Відсутні	Відсутні	Не виконуються міжнародні зобов'язання України у зв'язку з приєднанням до ІПВГ. Створюються перешкоди для виконання вимог Закону України стосовно розкриття інформації у видобувних галузях в Україні.

			Неефективна взаємодія членів БГ ІПВГ з Міжнародним секретаріатом ІПВГ.
--	--	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Виконання Закону України та вимог ІПВГ стосовно формування Багатосторонньої групи. Організація і виконання Багатосторонньою групою необхідних заходів для підготовки щорічного звіту ІПВГ, а також поширення публічної інформації, отриманої в процесі впровадження ІПВГ. Ефективна комунікація з Міжнародним секретаріатом ІПВГ, контроль за виконанням рішень БГ ІПВГ.	Відсутній
Альтернатива 2	Не виконується Закон України стосовно формування Багатосторонньої групи і створення національного секретаріату ІПВГ, ризик порушення термінів підготовки звіту ІПВГ відповідно до Закону України.	Не виконуються зобов'язання стосовно підвищення прозорості щодо платежів та доходів у видобувному секторі. Зниження заінтересованості потенційних інвесторів у видобувних галузях.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечує розв'язання визначеної проблеми є затвердження змін до Положення про багатосторонню групу з імплементації Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях відповідно до якого формується склад Багатосторонньої групи, а також створюється національний секретаріат ІПВГ.

Міненерго на офіційному веб-сайті публікує оголошення про проведення зборів із визначення кандидатур до складу Багатосторонньої групи суб'єктів

господарювання та громадських об'єднань, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, надає відповідні засоби для проведення компаніями і громадськими організаціями рейтингового голосування з відбору кандидатів.

На вебсайті Міненерго оприлюднюється протокол зборів, обрані кандидати до складу Багатосторонньої групи. Склад Багатосторонньої групи буде затверджено наказом Міненерго.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги.

Додаткові витрати на виконання вимог регуляторного акта Міністерства енергетики України не передбачаються. Всі заходи, що будуть вживатися з метою виконання Положення про багатосторонню групу, а також інформаційне, організаційне, матеріальне та інше забезпечення діяльності Багатосторонньої групи будуть здійснюватися Міненерго в межах кошторисних витрат на утримання органів виконавчої влади.

Розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта наведено у додатку.

Тест малого підприємництва (М-тест) не проводився, оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання не перевищує 10 відсотків.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Проект регуляторного акта набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Строк дії регуляторного акта необмежений, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозовані показники результативності регуляторного акта:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів – не зміниться;

розмір коштів, що витратимуться суб'єктами господарювання, та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог цього акту – 727 200 грн;

кількість суб'єктів господарювання на яких поширюється дія регуляторного акта – компанії, що здійснюють діяльність у видобувних галузях -1500 компаній;

кількість поданих суб'єктами господарювання заявок для участі у зборах із визначення кандидатур до складу Багатосторонньої групи;

кількість проведених зборів;

кількість проведених засідань Багатосторонньої групи на рік;
кількість спостерігачів, що беруть участь у засіданнях Багатосторонньої групи;
кількість документів прийнятих і погоджених Багатосторонньою групою ШВГ.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – високий.

Проект регуляторного акту та відповідний аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному веб – сайті Міністерства енергетики України в мережі Інтернет <http://mre.kmu.gov.ua/>. Міністерство у межах компетенції надає необхідні роз'яснення щодо застосування акта, який буде опубліковано в засобах масової інформації після його прийняття.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Міністерством енергетики України статистичним методом шляхом аналізу документів, що будуть прийняті на виконання Положення про Багатосторонню групу інформації про проведені засідання та рішення Багатосторонньої групи.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності регуляторного акта.

Періодичні відстеження результативності будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього регуляторного акта.

**Міністр енергетики
України**

Герман ГАЛУЩЕНКО

«___» _____ 2023 р.

ВИТРАТИ

**на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта**

Поряд- ковий №	Витрати	За перший рік	За наступні 4 роки	За 5 років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	-	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-	-
8	Інше (відрядження), гривень	10 000	40 000	50 000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	10 000	40 000	50 000
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде	2	2	2

	поширено регулювання, одиниць			
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	20 000	80 000	100 000

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-